

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. de minister voor Natuur en Stikstof mevrouw C. van der Wal
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Hedwigepolder (Natuurpakket Westerschelde, NPW)	52739		

Middelburg, 18 mei 2022

Geachte mevrouw Van der Wal,

Wij hebben uw brief van 26 april jl. in goede orde ontvangen en bedanken u hierbij voor de uitvoerige beantwoording zoals opgenomen in deze brief.

Uit uw brief blijkt dat u de door ons gevraagde garantie, dat de huidige kwaliteit van de landbodem van de Hedwigepolder niet verslechtert wanneer deze straks waterbodem is, niet kunt geven. Wij betreuren dit omdat hiermee de zorgen en onrust in de Zeeuwse samenleving het meest weggenomen zouden zijn. Tegelijkertijd ervaren wij het als positief dat u de gevoelens van onrust in de Zeeuwse samenleving begrijpt en met ons de noodzaak deelt om de PFAS-gehalten in de Westerschelde verder omlaag te brengen en daar stevig op in te zetten.

U onderstreept in uw brief het belang van het ingezette proces van natuurherstel voor de internationale biodiversiteit en het binnenkort afronden van dit proces. U geeft hierbij ook aan dat dit dient te gebeuren in relatie tot de herstelverplichting aan de Europese Commissie op grond van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn en de eerdere ingebrekestelling door de Europese Commissie uit 2012. Niettegenstaande dit belang, zijn er op dit moment veel zorgen over de hoge gehalten PFAS in de Westerschelde en wat dit betekent voor de volksgezondheid. Bestuurlijk en maatschappelijk is het gevoel van urgentie hierbij groot. Samengevat is het natuurherstel noodzakelijk en urgent, maar is het oplossen van de PFAS-problematiek dat ook.

In het spanningsveld tussen enerzijds de noodzaak van natuurherstel en anderzijds de PFAS-problematiek, begeleiden we het Hedwigeproject actief en kritisch om daarmee recht te doen aan de zorgen die er leven. Deze zorgen zijn de afgelopen periode niet afgenomen, maar eerder toegenomen, onder andere door de berichten uit Vlaanderen zelf. Deze zorgen blijken ook uit de stappen die de gemeente Hulst eerder deze maand heeft gezet en uit de motie die gisteren in de Tweede Kamer breed is aangenomen, waarin wordt gevraagd om het overleg met de Vlaamse regering over de voorliggende situatie op te zoeken.

In dit kader hebben we de volgende vragen en wensen die we in deze brief aan u voorleggen.

1. Uitleg over de effecten van de verschillende normen voor land- en waterbodems

Het juridisch kader is weergegeven in de brieven van de minister van I&W aan de Tweede Kamer van 5 oktober en 16 november 2021, zo ook in uw brief van 26 april: het Hedwigeproject past binnen de regelgeving, waarbij het zo is dat er in de Hedwigepolder nu sprake is van een landbodem en bij het terugkomen van eb en vloed in het gebied deze bodem een waterbodem wordt. Er gelden andere kaders voor landbodems en waterbodems die zijn vastgelegd in twee verschillende wetten, de Wet bodembescherming en de Waterwet.

Dat er verschillende normen zijn, is ons duidelijk. Maar waarom zijn deze verschillen er eigenlijk? Wat is het effect hiervan, is er hierdoor sprake van meer risico? Anders geformuleerd: kunt u uitleggen waarom er in het geval van een waterbodem hogere waarden toegestaan kunnen worden (er meer mag) zonder dat hierdoor een verhoging van de risico's voor flora en fauna, de mensen en het achterliggende gebied ontstaat? Daarbij zijn wij ook benieuwd of kan worden aangegeven welke effecten zijn beoordeeld. Dat horen we graag van u.

2. Het benutten van de tijd tot eb en vloed terugkomt om kennis te nemen van de lopende onderzoeken en hierop een afweging te maken.

Er zijn allerlei metingen en onderzoeken met betrekking tot PFAS in gang gezet en een aantal daarvan zijn ook al afgerond. Het gaat om metingen naar PFAS in water en zwevend stof, monsters in jong slib dicht bij het Hedwigeproject en metingen in de Hedwigepolder in bodem, grond- en oppervlaktewater. Rondom het Hedwigegebied op de omliggende percelen wordt met een meetnet het oppervlakte- en grondwater gemonitord, vergelijkbaar met het meetnet rond de natuurontwikkelingsprojecten Zwin en Waterdunen. Met dit meetnet is de nulsituatie voor de toestand van het grond- en oppervlaktewater in beeld gebracht (aanwezige zoutgehaltes). Met dit meetnet wordt nu ook een nulonderzoek naar PFAS gedaan.

Daarnaast zijn er onderzoeken van Deltares over de effecten van PFAS voor het natuurherstel en van het RIVM over de eventuele gezondheidseffecten, die er zouden kunnen zijn bij zwemmen in of eten uit de Westerschelde. Landelijk en door de GGD Zeeland wordt nog nagedacht over een bevolkingsonderzoek dat breder inzicht geeft in het PFAS-vraagstuk.

Sommige onderzoeken zijn direct relevant voor het Hedwigeproject. Andere onderzoeken hebben inhoudelijk gezien geen direct verband, omdat in het gebied straks niet kan worden gezwommen, gevist of garnalen gevangen kunnen worden. Toch willen we ook deze onderzoeken benoemen, omdat deze de zorgen over gezondheidseffecten als gevolg van PFAS in de Westerschelde adresseren.

We willen alle stappen die noodzakelijk zijn in het kader van uiterste zorgvuldigheid blijven zetten, en daarin alle betrokkenen meenemen, ook in de fase dat het project haar afronding nadert. Wij benutten de periode tot eb en vloed terugkomt in het Hedwigegebied daarom graag samen met u, en uw collega minister Harbers, om op basis van de nog te verwachten onderzoeksresultaten het gesprek over het Hedwigeproject actief te blijven voeren. Daarin willen we de streek actief meenemen om op deze manier de vragen die in de regio leven zo goed mogelijk te beantwoorden. Wij stellen ook voor om daar waar nodig, hiervoor experts en onderzoekers in te schakelen.

Daarbij dringen we er sterk op aan, in navolging van de motie die is aangenomen in de Tweede Kamer, echt de tijd te creëren en te nemen die nodig is voor de onderzoeken die kennis geven over de PFAS-risico's in het Hedwigeproject.

3. Uitnodiging voor bestuurlijk overleg en een bezoek aan de streek

Wij willen u hierbij uitnodigen voor een bestuurlijk overleg over het Hedwigeproject zodat wij de huidige stand van zaken samen kunnen uitwisselen en de keuzes die gemaakt moeten worden, kunnen bespreken. Het is voor de Zeeuwse samenleving belangrijk om van u te horen waarom het natuurherstel noodzakelijk en urgent is, en wat uw afwegingen daarbij zijn in relatie tot de PFAS-problematiek. Wij nodigen u daarom tevens uit voor een bezoek op korte termijn aan de streek. Tijdens dit bezoek nemen we u mee naar het Hedwigeproject en het Grenspark Groot Saefinghe. U kunt in

een dialoog met de streek de visie van het Rijk toelichten en de streek kan haar zorgen en suggesties persoonlijk aan u kenbaar maken.

Wij zien uw reactie graag spoedig tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.